

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Mátraverebély

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

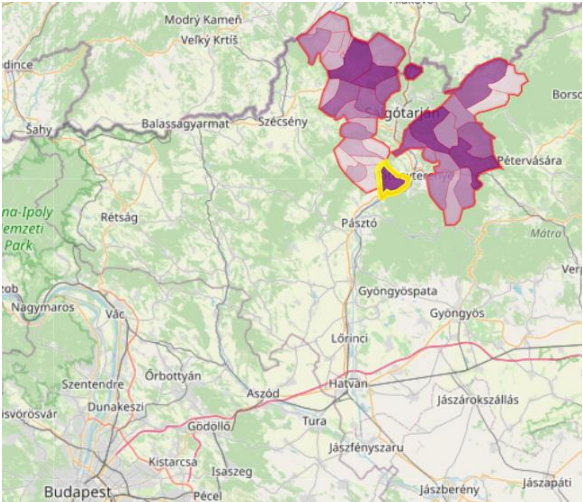

Mátraverebély

Nógrád megye

Bátonyterenyei járás

Szervezet neve: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület

Dátum: 2022.03.28.

	<p>Terület: 1840 ha Lakónépesség: 1 834 fő Jogállás: Község Járás: Bátonyterenyei Mege: Nógrád</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Mátraverebély	
Megye	Nógrád megye	
Járás	Bátonyterenyei járás	
Programba vonás köre		
Szervezet neve	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	
Lakosságszám (2021)	1841	
Lakosságszám változása 2021/2011 (%)	92	
15 év alattiak aránya (2021)	14,7 %	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	80 %	
60 éves és idősebbek aránya	28 %	
60 éves és idősebbek arányának változása 2021/2012 (%)	104 %	
Lakásszám (2011)	851	
Üres lakások száma (2011)	94	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	390	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	134	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	390	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	208	
Lakások száma (2019)	849	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások aránya (2019)	729	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	600	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	740	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	340	
WC nélküli lakások száma (2019)	156	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	8	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, ezer Ft (2019)	1747749 Ft	
Egy főre jutó szja alap klaszter átlagtól való eltérése,% (2019)	109 %	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3300000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	55	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	11	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

Mátraverebély közigazgatásilag Nógrád megye keleti felében, a Bátorterenyei járásban található. A Bátorterenyei járás 2013-ban újonnan jött létre a korábbi Bátorterenyei kistérségből. Jelenleg a járáshoz Bátorterenyé városán kívül Mátraverebélyvel együtt hét község tartozik. Mátraverebély Bátorterenyétől 5,58 kilométerre, Pásztótól 9,78 kilométerre, Salgótarjától pedig 17,7 kilométerre fekszik. Magyarország közlekedésébe a 21-es főút és a Hatvan-Somoskőújfalu vasútvonal révén csatlakozik be. Földrajzilag Mátraverebély az Északi-Középhegységben, a Cserhát és Mátra lábánál a Zagyva jobb- és bal partján fekszik. Domborzatát nagy reliefű lejtők jellemzik, a település hegyek között terül el, amelyek vonulatai kiszélesedve medencébe torkollanak. Északon a 243 m magas Súlyom tető és a 249 m Bolyok, délen a 230 m Gömör-hegy és a 467 m Farkaslyuk fogja körül.

Mátraverebély környezeti helyzete földrajzi elhelyezkedése, és a település mérete miatt kedvező. A települést körbevevő természeti táj jórészt érintetlen. A településen és környezetében bányászat, ipari tevékenység nem folyik. Mezőgazdasági munkavégzés is csak kis mértékben, annak környezetkárosító hatása nincsen. Ennek következtében a természetes táj nem károsodik az emberi beavatkozástól. Ugyanakkor ennek háttérében az is közrejátszik, hogy a csapadékmennyiség, talajadottságok és a domborzati viszonyok nem felelnek meg a nagymértékű mezőgazdaság fenntartásához.

A település környezetében két jelentős, pillanatnyilag ki nem használt természeti erőforrás található. Az egyik a barnaköszén, amely kitermelése jelenleg szünetel. A korábbi kitermelés nem okozott tartós környezeti károkat. A másik a Szentkúton előtörő forrásvíz, amely ivóvízként fogyasztásra alkalmas, ezáltal palackozva forgalmazható is. Jelenleg ez az üzleti tevékenység sem folyik.

Mátraverebélyen a talaj, a víz és a levegő szennyezettség nem okoz gondot a jelen pillanatban és egyelőre nem várható, hogy olyan beruházás, vállalkozás induljon meg, amely veszélyeztetné a község természeti helyzetét

Mátraverebélyből naponta oda-vissza 15 vonatjáráttal lehet eljutni Pásztóba vagy Salgótarjánba. Emellett a 21-es főúton a távolsági buszok intenzíven és közvetlenül

összekötik Mátraverebélyt Bátorterenyével, Salgótarjással, Pásztóval, de a messzebbi Hatvannal, Ózddal, de még Budapesttel is. A jó közlekedési adottság pedig megkönnyíti a gazdasági ingázás kialakulását.

Mátraverebély környéken több nagy foglalkoztató található: Lőrinciben a Samsung gyár, ahol televíziókat gyártanak; Pásztón az EGLO lámpagyár, illetve a Viessmann fűtés-hűtés technológiai gyár; Bátorterenyén üzemel a Sinia Bútorgyártó Kft., ALUKOV Hungária Kft., Bátor-Metál Kft, BESSER Hungária Kft.; Salgótarjában a SINIA Bútorgyártó Kft., Mitsuba Kft.,MHG Kft. Hatvanban pedig a Bosch Elektronikai Kft.

Közigazgatásilag ide tartozik Kányás és a nemzeti kegyhely Szentkút, amely jelentős vallási turizmus céliránya, ill. a kék túra útvonal fontos állomása a település, de nincsenek kiszolgáló épületek, szolgáltatások, a melyek erre alapoznának

A településen a következő szolgáltatások érhetőek el:

- önálló háziorvosi körzet
- védőnő
- családsegítés
- óvoda (2 csoportos 60 férőhelyes)
- általános iskola (jelenleg még 8 évfolyamos, de az alsótagozat 1-4 összevont osztályban történik)
- könyvtár
- tanoda
- 3 élelmiszerbolt (ebből 1 a szegregátumban)
- 1 dohánybolt (a szegregátumban)
- 2 kocsmá
- posta

Önkormányzati fejlesztések:

- TOP-4.2.1-15-NG1-2016-00021 Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Mátraverebélyen 49 994 411 Ft
- EFOP-2.4.1-16-2017-00090 Lakhatási körülmények fejlesztése Mátraverebélyen 164 821 000 Ft

- EFOP-1.6.2-16-2017-00027 A mátraverebélyi szegregátum fejlesztése komplex programokkal 195 956 044 Ft
- 1717/2017 (X.03.) Korm. határozat alapján egyedi költségvetési támogatás – Mátraverebély közterület rehabilitáció - 90 000 000 Ft (ebből a pénzből került megszüntetésre a szegregátum közepén található régi rom, amely a drogozásnak, szeméttárolásnak és bűncselekményeknek volt a helyszíne – mára egy szép és modern játszótér került kialakításra a helyén

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A település központja a 21-es számú főútvonal jobb oldalán található (hatvan-Salgótarján útirányban) a polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, fogorvos rendelő, családsegítő szolgálat, óvoda, posta, iskola

A 21-es út bal oldalán található a szegregátum (Tátra tér, Rózsadomb út, Dózsa Gy. és Vasút út által bezárt terület, melynek központja a Tátra tér-Rózsadomb út)

A szegregátumban nagyon sok a rom, amely rontja a településképet.

Valamennyi út szilárd burkolatú a településen, nincs földút!! egyáltalán, még a szegregátumban sem.

31 rom található a szegregátumban, amelyek felújítása már nem gazdaságos egyáltalán, el kellene bontani, de a tulajdonviszonyok nem rendezettek, és nagyon magasak az ingatlanokon lévő terhelések összege.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

2018 – 2022. között volt a településen egy komplex telep-program (EFOP-1.6.2-16-2017-00027), amely keretén belül 7 szociális bérlakás került kialakításra meglévő ingatlanok felújítását követően. A 7 ingatlanból 4 integrált környezetben található, és a többi a szegregátum közepén. A 7 család összesen 33 főből áll.

A kialakításnál a lépcsőzetes kikerülést helyezték előtérbe – aki a szegregátum közepéről költözött az integrált lakókörnyezetbe, az ő felújított lakásába nála rosszabb helyzetben lévő család költözött.

A szegregátum közepén található romos épületet egy másik pályázat segítségével sikerült elbontani, és egy modern játszótér kialakítani a helyén.

(A szegregátum nagyságára való tekintettel egy ütemben nem valósítható meg a megszüntetése)

A komplex program keretén belül számos képzés is megvalósult, amelyek az érintettek elhelyezkedési esélyeit jelentősen javítják. (Targoncás, raktáros, ECDL,

heggesztő, tehergépkocsi vezető, útfenntartó, mezőgazdasági munkás, kerti munkás, közösségfejlesztő,

A kiválasztás szempontjai voltak, hogy együttműködjön a programmal és az alkalmazott szociális munkásokkal, rendelkezzen olyan jövedelemmel, amelyből ki tudja fizetni a bérleti díjat valamint a rezsit, gyermek/ek ellátásáról gondoskodjanak, vállalja a tulajdonában álló ingatlan értékesítését az önkormányzat felé és a bérlakásba való beköltözést. Egészségügyi állapotának figyelembe vétele, lakásának állapota – ezek 1-10 ig pontozva

A felnőttek számára 5.000,-Ft/fő, a gyermekek számára 1.000,-Ft/fő lakbér került megállapításra, amelyhez lakásfenntartási támogatást igényelhetnek, és a programra való tekintettel az önkormányzat a helyi rendeletet módosította: az eddigi havi 6.000,-Ft-ról 12.000,-Ft-ra emelte ezen támogatási forma összegét és a jövedelemhatárt is megemelte, melyet az áram, víz-és tüzelőtámogatásra lehet igénybe venni.

Az elődprojekttel (TÁMOP-5.3.6) párhuzamosan a szervezetünk (NMCKKSZSZ, amely 2010-től van jelen a településen) a HABITAT-tal együttműködve egy mintaprojektet indított el, amely keretén belül lehetőségük volt azoknak a családoknak a lakásuk felújítására/csinosítására, akik 30% önerőt és 30% önkéntes munkát hajlandóak voltak beletenni. Egy építész szakemberrel közösen kerültek a lakások felmérésre, és általa lettek rangsorolva az elvégzendő felújítási feladatok. Indulásnál nagyon kevés család – 20-25 – volt hajlandó részt venni a programban, de mikor látták az eredményeket, akkor a település mind a 2 oldaláról tömegesen jelentkeztek be a programba! Azért bukott meg a program, mert ekkor kaptak jelentős adóvisszatérítést az emberek, és az egész éves keretet felhasználtuk májusig.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

Az önkormányzat felismerte a probléma nagyságát, ezért pályázott már 2. alkalommal a telepés pályázatra – tisztában vannak azzal, hogy elsősorban helyben kell kezelni a problémát, más nem fogja helyettük megoldani.

A mobilizációt nem gátolja, de a telep program esetében volt olyan család, ahol csak a 3. alkalomra sikerült elfogadtatni a képviselő-testülettel az integrált környezetbe való költözést. A falusi CSOK igénybevételével is több mint 10 család tudott beköltözni integrált lakókörnyezetbe. A társadalmi előítéletek jelen vannak, de az utóbbi években ezek jelentősen csökkentek.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A lakosság jelentős része a közfoglalkoztatásban és a fekete gazdaságban van foglalkoztatva (kiskönyves napi bejelentés), mert az adósságok miatt nem motivált elhelyezkedni a legális munkaerő-piacon, mert a következő hónaptól kezdve a jövedelme 50%-át letiltja a végrehajtó. A kintlévőségek jelentős része közüzemi tartozásból, mobiltelefon és külföldről behozott autókból tevődik össze ill. bűnügyi költségként kerültek ráterhelésre a tulajdonokra.

Elsősorban az építőiparban vasbetonszerelőként dolgoznak napi 15-25e Ft összegért.

Helyben csak a közfoglalkoztatás van (60 fő) és a MMSZ kis varrodája.

Elvándorlás nem jellemző a településen élőkre max. a házasságkötésekhez kapcsolódó költözések vannak, ezek irányai nem behatárolhatóak.

Uzsora nem jellemző a településen, bár a szegregátumban található élelmiszerbolt esetében már „hallottunk” olyanról, hogy a bankkártyát a tulajdonos kezelte.

Sajnos a településen nagyon elszaporodott a drogozás ill. a biofű használata, amely fillérekért megvásárolható, nagyon nehezen utólérhető a bűnüldöző szervek számára, és többnyire legális szereket (pl. patkányméreg) tartalmaznak. Ebben sajnos az sem változtatott semmit, hogy több haláleset is történt a településen – akkor van egy kis felzúdulás a lakosság körében, hogy el kell üldözni innen a terjesztőket, de 1-2 nap alatt lecseng, és minden megy tovább változatlanul. A 24 órás kiemelt rendőrségi jelenléttel csak annyit sikerült elérni, hogy akik korábban a megye másik végéből utaztak ide vásárlás céljából, azok már nem ezen a településen szerzik be az anyagot.

Jellemző a településen a hölgyek körében (2-3 eset) a „svájci munka”, de szerencsére nem követendő példaként szolgálnak a fiatalok számára.

Az eladósodottság az nagyon jellemző, erről már az előző fejezetben is írtam, ennek a problémának a megoldása nem várható el az adósságkezeléstől, mert a milliós nagyságrend nem belátható időintervallum az érintettek számára. Elsősorban kormányzati intézkedésre lenne szükség legalább a kamatok elengedése vagy a bizonyos időt meghaladó tartozások eltörlése kellene ahhoz, hogy érdekelttek legyenek a legális munkaerő-piacon való elhelyezkedésben.

A bérlakásigény megalapozását segítő tábla (A segítségre szoruló családok besorolása a 3 típus szerint: az egyes típusokba hány család tartozik)

Családtípus	Családok száma
-------------	----------------

<p><u>Teljes nyomorban élő családok</u>: hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.</p>	10-12
<p><u>Minimális öfenntartó képességgel rendelkező családok</u>: megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.</p>	50
<p><u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u>: viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkát. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvételre itt is szükség lehet.</p>	10

3 A lakásállomány helyzete [adatok] (1-1,5 oldal)

A szegregátumban a tulajdonviszonyok egyáltalán nem rendezettek, többnyire kockás papíron adták-vették egymás között az ingatlant, de a földhivatalban nem lett átjelentve semmi, így a terhelések is sok esetben a régi tulajdonos nevére szerepelnek.

A romok esetében is probléma a több helyrajzi szám (nadrágszj parcellák) és a nagyon sok örökös (1/72ed tulajdonrész), amelyekből normál telkeket lehetne kialakítani, és a későbbiek folyamán értékesíteni, javítva ezzel a település képét.

A bérlakásigény megalapozását segítő tábla (a lakásállomány tipizálása: az egyes típusokba hány lakás tartozik a településen (elsősorban a segítségre szoruló családok körében))

Lakástípusok:	Lakások száma
életveszélyes házak	5
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	31 rom + 10
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	12
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	20

4 Lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A település helyzete viszonylag jobb más településekhez képest, mert a 21-es főútvonalon keresztül mind Salgótarján, mind Hatvan-Budapest viszonylag belátható időn belül megközelíthető, aki dolgozni szeretne, annak ez nem okoz akadályt még tömegközlekedéssel sem.

A rendszerváltás óta szinte nem történt számottevő gazdasági beruházás a településen, ami az itt élők életstratégiáit úgy alakította, hogy a szociális transzfer jövedelmek mellett a feketegazdaság irányába mentek el, mert az időközben felhalmozott adósságok azt eredményezték, hogy ha hivatalosan helyezkedett el, akkor letiltották a jövedelmét.

A szocpolos lakások az eltelt idő (15-20 év) alatt állagukban nagyon leromlottak ill. túlszűfolttá váltak, és ezen csak úgy tudtak enyhíteni, ha nagyon olcsón megvásárolható, rossz állapotú ingatlant vásároltak meg kockás papíron vagy részletekben.

Összefoglaló mátrix a bérlakásfejlesztések megalapozásához:

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálna

	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	5			5
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		10		10
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		12		12
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni		15	5	20
Összesen	5	37	5	37

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

Az alábbi beavatkozási irányok mentén a szükséges beavatkozások és azok mértékének (hány lakás/család érintett) felvázolása.

Az 5 életveszélyes ingatlanban élők számára szükséges lenne az elhelyezés a krízislakásokban.

Összefoglalva:

Mátraverebélyben 31 rom található - aminek a felszámolása rendkívül indokolt lenne (Balesetveszélyes, a devianciák tüzfészke - sajnos drog helyszíne is, illetve az agressziós cselekedeteknek is helyt ad.)

1.(A romok esetében is nagyon sok a tulajdonos, és a tulajdoni lapon található terhelés. kintlévőség is.) A romok egy része a komplex telep program kapcsán felmérésre kerültek, az anyagok a rendelkezésünkre állnak a települési önkormányzatnál.

Javasoljuk ezeket az anyagokat áttekinteni, és továbbgondolni, hogy milyen eszközök szükségesek a romok rendezése érdekében.

Kisajátítás, hatósági árverés, végrehajtókkal való tárgyalás kérdései, és minden olyan további eszköz, javaslat, ami segíthet a kérdés rendezésében, Érdemes végig gondolni, hogy szükséges-e külön forrás biztosítása, vagy esetleg szóba kerülhet-e, hogy a komplex telepprogram kapcsán azon önkormányzatok, melyek hasonló gondokkal küzdenek erre a célra mégis tudjanak forrást kapni.

A romok felszámolása a településkép folyamatos rendezése lehetővé teszi a későbbiekben az új lakások építésének lehetőségét is, valamint, a gazdaságélénkítő célok megvalósítását.

2. Bérlet állomány növelése a komplex településképzési program eredményeit is figyelembe véve (7 bérlet van az önkormányzat kezelésében.)

Elkészültek a hozzájárulás feltételeinek anyagai, a lakbérre vonatkozó határozat is rendelkezésre áll. Az erről való konzultáció az önkormányzattal szükséges, annak érdekében, hogy összehangolt cselekvést lehessen teremteni a MÁLTA és az önkormányzat közötti közös munkában.

3. Lakások megvásárlás - felújítása a lépcsőzetesség elvének figyelembevételével.

4. A családok részére adósságkezelési tanácsadás, szociális segítségnyújtás, mentorálási foglalkoztatásban való bevonás, utókövetés biztosítása. Cél a lakások fenntarthatóságának a biztosítása.

5. A Kormányzat által egyéb családokat segítő támogató rendszerének bevonása a programokba - a mobilitási csatornák erősítése

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

A bérletfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

Helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Nincsenek beruházások jelenleg, de a környezet alkalmas nagyobb volumenű gazdaságfejlesztési programokra
Helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Jelenleg nincsenek már eladó ingatlanok, de az idős lakosság elhalálását követően folyamatosan új eladó ingatlanok tűnnek fel, de rövid idő alatt el is kelnek.
Közműinfrastruktúra	A település összközművesített, az utak pormentesek.
Megvásárolható ingatlanok tulajdonviszonya	Az eladó ingatlanok esetében jellemzően rendben vannak a tulajdonviszonyok.
uzsora	Nincs
Iskola, Szociális szolgáltatások elérhetősége	A település szociális szolgáltatások tekintetében jól áll. Minden alapvető szolgáltatás elérhető. Ha valami magasabb szintű ügyintézés szükséges, a járásközpont Salgótarján település belátható időn belül elérhető tömegközlekedéssel.

Szegregátumok relatív mérete a településen	Kb. a település 40% szegregátum,
---	----------------------------------

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

Településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
Konfliktusok a küldő és befogadó települések között	Nincs
Ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	A környező településeken nincs
Szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	Nem megvalósítható a nagysága és a családok száma miatt.
Térségi növekedési centrum	Salgótarján, Bátorfőnyeregyesi
A helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	Erős a függés a családoktól a célközönség körében, de ez nem akadályozza meg a költözési szándékot, csak a távolságot.
Fogadó települések magas árszínvonala	A környező településeken nagyjából azonos árfekvésű ingatlanok találhatóak

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program család lakását és felújítja (a család benne marad)	3			3
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	5			5
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	3			3
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				0

Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást		2	2	4
Összesen	11	2	2	15

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a helyi ingatlanpiac alakulását, amint megüresedik egy olyan ingatlan, amely jó állapotú, meg kell vásárolni a programhoz!

4.4 Helyi együttműködések/partnerek rendszere (1 oldal)

önkormányzat

kisebbségi önkormányzat

intézmények (óvoda, iskola, védőnői szolgálat, eü, családsegítő-és gyerekjóléti, tanoda)

civil szervezetek (polgárőrség, sport egyesület, modellezők, NMCKKSZSZ, MMSZ)

egyházak

helyi vállalkozók